

Dato: 19.oktober 2020

Endringer i regulerkraftmarkedet i årene fremover

I årene fremover kommer regulerkraftmarkedet (mFRR) i Norge og Norden til å gjennomgå store endringer. Dagens, i stor grad, manuelle løsninger skal automatiseres og digitaliseres, og det nordiske mFRR-markedet skal utvides ved å koble oss på en europeisk handelsplattform for mFRR. Før den tid skal det innføres 15 minutters ubalanseoppgjør i Norden.

For at alle endringene kan gjennomføres uten at det går utover forsyningssikkerheten, skal Statnett og de andre nordiske TSOene innføre endringene gradvis. De første store endringene vil skje når vi går over til såkalt paralleldrif, som nå er planlagt å skje i Q2 2022. I denne fasen skal en ny nordisk automatisk funksjon for å velge mFRR-bud (AOF) tas i bruk. For sikkerhets skyld vil løsninger som likner mer på slik vi gjør det i dag, beholdes i tilfelle det oppstår problemer med den nye automatiserte budvelgeren.

Denne paralleldrifsfasen vil vare i omtrent ett år, og er planlagt for at både Statnett og markedsaktørene skal få tilpasse seg til et nytt marked med nye sammenhenger og vilkår før overgangen til 15 minutters ubalanseavregning.

Et aspekt som ikke vil endre seg i årene fremover, er at uansett om bud velges av en norsk, nordisk eller europeisk budvelgerfunksjon, så skal aktørene fortsette å forholde seg til Statnetts Landssentral. Måten aktørene forholder seg til Statnett, budene de kan gi og aktiveringene de vil motta vil imidlertid endre seg.

For å blant annet kunne realisere hyppigere aktivering av bud og mindre budstørrelse, planlegger Statnett å innføre krav til elektronisk bestilling (eBestill) av regulerkraft og produksjonsflytting. En stor andel av dagens markedsaktører har allerede tatt i bruk løsninger for eBestill. Statnett har tidligere [kommunisert eksternt](#) at kravet vil gjelde fra 01.01.2021, men dette kan bli revidert etter pågående dialog med RME som følge av nye retningslinjer for utøvelse av systemansvaret, jf. fos §28a, trådd i kraft 01.07.2020. Statnett vil i løpet av oktober komme tilbake til bransjen om tidsplan for videre utvikling.

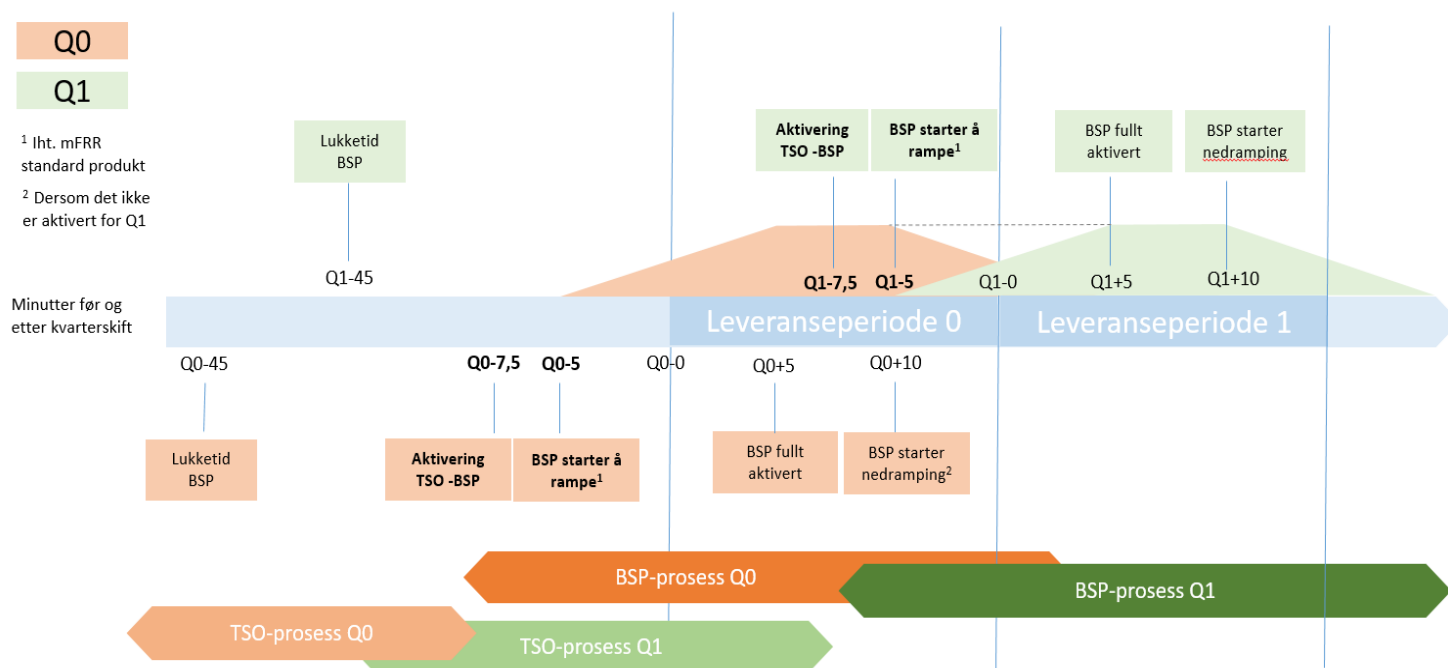
I paralleldrif vil prisen for mFRR fortsatt settes per 60 minutter, men aktivering av bud vil være basert på 15 minutters optimalisering av systemet. Det vil si at aktiveringsbehov beregnes og valg av bud gjøres for ett og ett kvarter, se figur under. Selv om vi også i dag aktiverer og deaktiverer bud gjennom timen, forventer Statnett at det vil medføre hyppigere aktivering og deaktivering av mFRR-bud for aktørene. Det medfører at forberedelses- og aktiveringstiden som aktørene har til rådighet per bud, vil bli betydelig kortere, noe aktørene må innrette seg etter. Der Statnetts operatører i dag manuelt tar hensyn til start og stopp av generatorer, og søker å unngå for mye av dette, vil dette i mindre grad kunne unngås når løsningene digitaliseres. Dagens ordning med at bud er aktive frem til de blir deaktivert, vil utgå. Aktører vil dermed kunne få tilslag på bud i bare 15 minutter av gangen og må regne med å av og til kun bli aktivert i kun én "balanseperiode" på 15 minutter.

Her er det viktig å være bevisst på at selv om en aktør gir 60 minutters bud, så vil aktørene kunne aktiveres i flere kvarter innenfor en time uten at disse er sammenhengende. Dersom dette medfører økte start- og stoppkostnader, må aktørene ta hensyn til dette når de legger inn bud. Hvordan kravene til ramping vil bli, vil vi informere om senere.

Med automatiseringen og den hyppige aktiveringen og deaktiveringen, vil det være enda viktigere enn før at datasystemene på Landssentralen har all nødvendig informasjon om budene, og mer enn det som gis i dag. Det vil den nye elektroniske budgivning legge til rette for. Budene kan i parallell drift være på enten 60 eller 15 minutter, det kan oppgis makstid for sammenhengende aktivering og hviletid, og det kan opplyses om en rekke andre forhold relatert til startkostnader, linking av bud mellom perioder, minstevolum, udelelige bud med mer. Det vil være svært begrenset mulighet til å ta hensyn til begrensninger som ikke er oppgitt av aktøren i budgivingen. Mer om dette kan leses [her](#). Utformingen av budene kan også på sikt være mer fleksibel med finere granularitet i pris og volum, samt at størrelsen på minstebud blir redusert.

I forbindelse med innføring av parallell drift vil også noen tilgrensende prosesser bli påvirket. Vi vurderer for eksempel å erstatte dagens produksjonsflytting med en ny løsning basert på mFRR-bud. Bransjen vil involveres i markedsdesignet av denne løsningen, og forslag vil sendes på høring iht. regelverket.

Detaljert markedsdesign og IT-utvikling for den nye nordiske balansemodellen er i stadig utvikling. Statnett og de andre nordiske TSOene rådfører og informerer markedsaktører så godt som mulig gjennom norske og nordiske referansegruppemøter, der alle de relevante bransjeorganisasjonene er representert. Det publiseres også jevnlig nyheter på NordicBalancingModel.net. Spørsmål kan sendes til systemtjeneste@statnett.no

Figur: Forventet tidslinje for aktører (BSPer) og TSOer med nye 15 minutters balanseperioder